

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Методичні рекомендації
до комплексного тренінгу для
здобувачів вищої освіти спеціальності
071 "Облік і оподаткування"
освітньої програми "Облік і аудит"
другого (магістерського) рівня

Укладачі: Писарчук О. В. _____

Відповідальний за видання Пилипенко А. А. _____

Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2023

УДК
ББК
Ф

Затверджено на засіданні кафедри обліку і бізнес-консалтингу .
Протокол № 1 від 25 серпня 2023 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладачі: О.В. Писарчук

Методичні рекомендації до комплексного професійного тренінгу для здобувачів вищої освіти спеціальності 071 "Облік і оподаткування" освітньої програми "Облік і аудит" другого магістерського рівня / укл. О.В. Писарчук. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2023. – 26 с.

Подано структуру та зміст тренінгових завдань, виконання яких сприятиме набуттю майбутнім фахівцям зв спеціальності облік і оподаткування професійних компетентностей для вирішення обліково-аналітичних, аудиторських та управлінських завдань. Наведено узагальнену план-структуру комплексного професійного тренінгу зі спеціальності з виділенням основних етапів і часу, визначенням тематики, переліком вправ, завдань, технологій та рекомендацій щодо їх виконання

Рекомендовано для студентів спеціальності 071 "Облік і оподаткування" другого (магістерського) рівня всіх форм навчання

УДК
ББК

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2023

Вступ

Тренінг є важливим елементом освітнього процесу, який спрямовано на розвиток конкретних навичок, компетенцій та знань учасників освітнього процесу за спеціальністю «Облік і оподаткування» освітньої програми «Облік і аудит». Застосування в освітньому процесі передбачає органічне поєднання набутого практичного досвіду, інтерактивних методів навчання та активної участі всіх учасників. Здобувачі магістерського рівня вищої освіти мають володіти не тільки високим рівнем теоретичної та практичної підготовки, знаннями, уміннями та навичками професійної діяльності в певній галузі, уміти оперативно реагувати на умови середовища, що швидко змінюються, а й оволодіти компетентностями, необхідними для фахівця відповідного профілю.

Метою проведення комплексного професійного тренінгу зі спеціальності «Облік і оподаткування» освітньої програми «Облік і аудит» для студентів другого магістерського рівня підготовки є надання системного уявлення щодо організації обліково-аналітичного забезпечення підприємств за національними та міжнародними стандартами, формування навичок управління фінансовими потоками підприємства із використанням сучасних інформаційних систем. Для досягнення мети визначено наступні завдання.

Систематизація знань та набутих навичок щодо організації обліку та формування звітності за національними та міжнародними стандартами.

Розвиток здатностей до формування, обробки та аналізу облікової інформації підприємства.

Систематизація знань та набутих навичок щодо особливостей організації діяльності суб'єктів господарювання різних галузей, їх нормативно-правового регламентування.

Формування вміння визначати стратегічні напрямки розвитку та створювати відповідне інформаційне забезпечення.

Набуття знань та професійних компетентностей, які необхідні для прийняття управлінських рішень щодо підвищення ефективності діяльності підприємства.

Розвиток здатностей формулювати завдання, удосконалювати методики та впроваджувати сучасні методи фінансового та

управлінського обліку, аналізу, аудиту і оподаткування у відповідності зі стратегічними цілями підприємства.

Формувати фінансову звітність за національними та міжнародними стандартами для суб'єктів господарювання на корпоративному рівні, оприлюднювати й використовувати відповідну інформацію для прийняття управлінських рішень

За результатами комплексного професійного тренінгу здобувачі освіти мають набути наступні компетентності та результати навчання (табл 1).

Таблиця 1

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
1	2
PH09	ЗК02
	ЗК03
	ЗК07
	СК01
	СК04
	СК05
	СК06
	СК07
	СК08
	СК09
	СК10

Де, PH09 Формувати фінансову звітність за національними та міжнародними стандартами для суб'єктів господарювання на корпоративному рівні, оприлюднювати й використовувати відповідну інформацію для прийняття управлінських рішень

ЗК02. Здатність спілкуватися іноземною мовою

ЗК03. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК07. Здатність працювати в міжнародному контексті.

СК01. Здатність формувати та використовувати облікову інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством в цілях підвищення ефективності, результативності та соціальної відповідальності бізнесу.

СК04. Здатність формувати фінансову звітність за міжнародними стандартами, коректно інтерпретувати, оприлюднювати й використовувати відповідну інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень.

СК05. Здатність застосовувати методи і методики аналітичного забезпечення сучасних систем менеджменту з урахуванням стратегії розвитку підприємства в умовах невизначеності, ризику та/або асиметричності інформації.

СК06. Використовувати міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг з дотриманням вимог професійної етики в процесі практичної діяльності.

СК07. Здатність формулювати завдання, удосконалювати методики та впроваджувати сучасні методи фінансового та управлінського обліку, аналізу, аудиту і оподаткування у відповідності зі стратегічними цілями підприємства.

СК08. Здатність виконувати адміністративно-управлінські функції у сфері діяльності суб'єктів господарювання, органів державного сектору.

СК09. Здатність здійснювати діяльність з консультування власників, менеджменту підприємства та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

СК10. Здатність проводити наукові дослідження з метою вирішення актуальних завдань теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування.

Серед особливостей застосування такого виду активізації освітньої діяльності як проведення тренінгу можна виділити наступні моменти. Тренінги спрямовані на практичне вирішення конкретних завдань і ситуацій. Учасники вправляються в застосуванні знань та навичок у реальних або симульованих ситуаціях. Учасники тренінгу активно залучаються до процесу навчання, в тому числі через трансформацію ролей учасників процесу. Вони спільно генерують ідеї, обговорюють проблеми, вирішують завдання, діляться досвідом і взаємодіють між собою та з інструктором. Відбувається стимулювання

учасників взяти участь в діалозі, обговоренні та виконанні практичних завдань. Це сприяє глибокому засвоєнню матеріалу та кращому розумінню концепцій. Тренінги сприяють активному обміну інформацією та ідеями між учасниками, відбувається навіювання бар'єрів у взаємодії. Це може включати групові вправи, дискусії, рольові ігри і спільне вирішення завдань.

Тренінги мають структурований план організації та проведення тренінгу. План передбачає наявність сформульованої мети, програму, послідовність тем і завдань для досягнення певних цілей навчання.

Під час тренінгу важливо визначати досягнені результати і оцінювати прогрес учасників. Зазвичай це відбувається через обговорення, відгуки та індивідуальні або групові завдання; презентацію попередніх результатів та підсумкового проєкту. Тренінги мають чітко визначені цілі, і вони спрямовані на досягнення певного результату. Ці цілі можуть включати підвищення рівня знань, покращення навичок, підвищення мотивації або розвиток певних компетенцій.

Комплексний професійний тренінг спрямований на надання можливості учасникам навчитися новим навичкам та практикувати їх у контрольованому середовищі. Навички, набуті під час тренінгу, можуть бути легко перенесені на реальну роботу чи життєві ситуації.

Використання такої форми активізації навчального процесу дозволить студентам виробити відповідні вміння та набути навички виконання конкретної роботи.

Актуальність проведення комплексного професійного тренінгу зі спеціальності обумовлена необхідністю систематизації сукупності знань, вмінь навичок, які здобувачі освіти отримали протягом навчання та формування у них розуміння щодо отриманих компетенцій.

Передумовою участі здобувачів вищої освіти у комплексному професійному тренінгу зі спеціальності «Облік і оподаткування» освітньої програми «Облік і аудит» має бути вивчення ними наступних дисциплін: Облік діяльності та управління витратами підприємства; Організація і методика аудиту; Фінансова звітність за міжнародними стандартами, та її аналіз; Облікові інформаційні системи в фінансовому менеджменті та стратегічному аналізі. В свою чергу, комплексний професійний тренінг стає підготовчим етапом перед проходженням переддипломної практики та написання магістерської дипломної роботи здобувачами вищої освіти.

Структура комплексного професійного тренінгу зі спеціальності «Облік і оподаткування» освітньої програми «Облік і аудит» з розподілом етапів та часу (визначення тематики, окремих тем).

Комплексний професійний тренінг зі спеціальності «Облік і оподаткування» освітньої програми «Облік і аудит» для студентів другого магістерського рівня проводиться протягом двох тижнів на початку 3 навчального семестру. Запропонований тренінг має наступну узагальнену структуру (табл. 2)

Таблиця 2

Структура комплексного професійного тренінгу зі спеціальності «Облік і оподаткування» освітньої програми «Облік і аудит»

Етап	Назва роботи	Кількість аудиторних годин
1	2	3
Підготовчий	Вступ	2
	Знайомство, очікування	
	Правила	
	Структурування спільної роботи	
	Узгодження графіку роботи	
	Цілепокладання	
Основний	Успішність фахівця з обліку і оподаткування в сучасному світі	2
	Специфічні особливості різних галузей та сфер діяльності: обліково-аналітичний аспект	4
	Актуалізація знань нормативно-правової бази щодо обліку і оподаткування діяльності суб'єктів господарювання	2
	Вправа «Мій бізнес»	8
	Моніторинг діяльності	5

1	2	3
	Презентація результатів основного етапу тренінгу вправи «Мій бізнес»	6
Заклю чний	Підведення підсумків	1
	Всього годин	30

Проведення тренінгу передбачає наявність чіткої структури. Причому кожен елемент повинен бути докладно визначений. Представлений комплексний професійний тренінг узагальнено складається з трьох основних етапів: підготовчого, основного та заключного. Водночас, в структурі основного етапу може бути виділено складові елементи, які описують певні блоки завдань, що виконують здобувачі освіти. Проведення підготовчого етапу розраховано на 1 академічну годину. Цей етап спрямований на формування тренінгової атмосфери, налаштування групи на активну роботу, стимулювання внутрішньої зацікавленості здобувачів освіти в досягненні поставлених цілей, формування у здобувачів чіткого розуміння сутності проведення тренінгового заняття та доцільності використання саме такої форми активізації освітнього процесу.

Основний етап передбачає виконання завдань протягом наступних днів тренінгу, окрім останнього. Зазначений етап спрямовано безпосередньо на вирішення поставлених завдань, шляхом проведення різноманітних вправ з використанням різних форм активізації навчального процесу. Розроблені вправи мають професійно орієнтований характер та спрямовані на набуття та закріплення як загальних, так і професійних компетентностей.

Останній день проведення комплексного професійного тренінгу являє собою заключний етап. На цьому етапі здійснюється презентація власних наробок кожним учасником тренінгу або кожною командою, підводяться підсумки роботи групи всіма учасниками тренінгу, визначається ступінь досягнення очікуваних результатів, виявляються

недоліки в проведенні тренінгу та можливі напрямки їх усунення та недопущення в майбутньому.

Представлений тренінг в своїй структурі передбачає:

наявність різних форм роботи здобувачів вищої освіти,

включає види робіт, спрямованих як на сприйняття інформації так і на активне її створення;

різноманіття вправ;

наявність вправ різного рівня складності, що дозволить активізувати роботу здобувачів вищої освіти з різним рівнем підготовки.

Таким чином, наявність зазначених факторів сприяє активізації роботи здобувачів вищої освіти упродовж всього часу проведення тренінгу, включення в роботу здобувачів вищої освіти з різним рівнем підготовленості до тренінгу; відповідно, це сприятиме підвищенню рівня підготовки фахівців.

Очікуваним результатом проведення запропонованого тренінгу є закріплення отриманих знань, умінь, навичок, набутих компетентностей здобувачів вищої освіти зі спеціальності «Облік і оподаткування» освітньої програми «Облік і аудит»; а також формування у них не тільки професійних компетентностей, а й розвиток загальних компетентностей. Так, за результатами проведення комплексного професійного тренінгу, здобувачі вищої освіти повинні вміти: формувати фінансову, податкову, статистичну звітність як за національними, так і за міжнародними стандартами складання звітності, крім того, вміти розробляти та формувати управлінську звітність, вміти коректно оцінювати та трактувати обліково-аналітичну інформацію; формулювати запити щодо інформаційних даних для здійснення контрольних процедур; логічно, правово й математично опрацьовувати обліково-аналітичну інформацію; використовувати принципи організації бухгалтерського обліку та порядку його проведення.

Крім того, вони повинні вміти визначати й формувати власні цілі, вміти презентувати результати своєї праці, бути готовими до роботи в команді, до взаємодії, все це сприятиме їх особистому розвитку. Набуття комунікативних, системних навичок сприятиме подальшому розвитку студентів та їх самореалізації як кваліфікованих фахівців.

Зміст складових елементів комплексного тренінгу зі спеціальності «Облік і оподаткування» освітньої програми «Облік і аудит»

Виходячи з представленої структури тренінгу, розглянемо змістовне наповнення основних його складових. Так підготовчий етап включає в себе: вступну складову, ознайомчий аспект, формування очікувань, узгодження правил та графіку проведення тренінгових занять. Розглянемо кожну з цих складових з огляду на їх змістовне наповнення.

Вступне слово та налаштування групи на роботу.

Вступна складова комплексного професійного тренінгу зі спеціальності «Облік і оподаткування» освітньої програми «Облік і аудит» розпочинається з привітання всіх учасників заходу, визначення змістовної сутності і особливостей саме такої форми роботи, акцентування уваги здобувачів вищої освіти на важливості активної участі у всіх вправах тренінгу, визначення ролі та значимості ініціативної позиції при проходженні тренінгу для особистого розвитку та професійного становлення майбутніх фахівців. Крім того, необхідно акцентувати увагу на певних організаційних особливостях щодо проведення тренінгу.

Після визначення тематики тренінгу, викладач-тренер формулює мету та перелік завдань, що поставлено перед учасниками тренінгу.

Результатом проведення тренінгу повинно стати формування відповідних компетентностей та результатів навчання (табл. 1). Тому, особливу увагу слід приділити визначенню переліку компетентностей, на формування яких спрямовано даний тренінг. Окрім цього, доцільно визначити місце цих компетентностей в сукупності професійних та ключових компетентностей майбутнього фахівця з обліку і оподаткування; їх взаємозв'язок між собою. За необхідністю, в залежності від індивідуальних особливостей групи, може бути доцільним згадати сутність категорійного базису, а саме понять «компетенція», «компетентність», «знання», «уміння», «навички», тощо.

Після теоретичного узагальнення термінологічного апарату, практичну значимість буде мати зазначення дисциплін, на яких здобувачі вищої освіти отримали знання і уміння, набули відповідних компетентностей необхідні для успішного проходження тренінгу.

Також вступна частина передбачає знайомство з розробниками тренінгу, та тренерами, які будуть проводити даний тренінг.

Вступна частина тренінгу супроводжується візуалізацією поданого матеріалу, шляхом наочних презентацій з використанням мультимедійного обладнання.

Знайомство і очікування здобувачів вищої освіти.

Вправа одночасно поєднує дві складові: знайомство учасників «Я в майбутньому», та виявлення їх очікувань, шляхом формування «Дерева цілей».

Мета вправи: знайомства з усіма учасниками, поступова їх активізація; визначення цілей та очікувань учасників від участі в тренінгу; формування доброзичливої, позитивної атмосфери тренінгу; встановлення взаємовідносин в команді.

Матеріали: дистанційній формат: інтерактивна дошка, вбудований інструментарій програмного продукту Mentimeter, комбінований формат проведення заняття потребує додатково маркери; різнокольорові стікери; папір; фліп-чарт.

Інструкція: кожен з учасників тренінгу повинен представити себе (назвати прізвище, ім'я, по-батькові), коротко охарактеризувати, як він бачить себе в майбутньому. 3 – 5 характеристик себе як майбутнього фахівця, або яким чином здобувач вищої освіти уявляє свою майбутню роботу, професію, чим він має займатися. Окрім цього, здобувач вищої освіти формулює: яку саме мету він переслідує участю в тренінгу, і який саме результат він очікує отримати після закінчення комплексного професійного тренінгу. Кожна відповідь фіксується на папері, і за допомогою різнокольорових стікерів закріплюється на фліп-чарті, або на інтерактивній дошці чи через формування «хмари» чи «рейтингу» в Mentimeter. Таким чином студенти – учасники тренінгу формують «Дерево очікувань» / «Хмару очікувань» від проходження тренінгу.

Встановлення правил

Мета вправи: визначити єдині правила для всіх учасників тренінгу, обговорити їх, узгодити і прийняти для виконання. Розробка правил створює можливість керувати процесом проведення тренінгу, підвищує відповідальність та дисциплінує учасників. Активна участь в процесі визначення правил безпосередньо здобувачами вищої освіти, їх активна роль, через формування, а не пасивна, через необхідність виконання сформованого викладачем, сприяє скорішому включенню в тренінг, навалюванню звичних бар'єрів, прояву ініціативи та креативних рішень. Водночас, спільна генерація та погодження правил підвищує відповідальність, взаємну повагу та створює умови для дотримання графіку проведення тренінгу.

Проведення зазначеної вправи у вигляді дискусії, обговорення, виробітки колективного рішення обумовлює позитивний настрій студентів щодо необхідності строго виконувати визначені правила.

Матеріали: дистанційний формат: інтерактивна дошка, вбудований інструментарій програмного продукту Mentimeter; комбінований формат проведення заняття додатково потребує маркери; різнокольорові стікери; папір; фліп-чарт.

Інструкція: кожен з учасників тренінгу повинен запропонувати правило якого повинні дотримуватись всі учасники тренінгу. Після відображення всіх пропозицій, вони обговорюються або визначаються за рейтингом, і основні приймаються до виконання. Викладач-тренер виділяє їх окремо. В процесі виконання вправи, під час обговорення викладач-тренер, може пропонувати свої правила для обговорення. Таким чином, викладач координує процес визначення сукупності правил. Однак у здобувачів вищої освіти має сформуватись чітке відчуття, що ініціаторами визначеного переліку правил є саме вони.

Узгодження графіку роботи

Мета вправи: сформулювати умови дотримання регламенту роботи та виконання вправ під час проведення тренінгу.

Матеріали: дистанційний формат: мультимедійне обладнання, інтерактивна дошка; комбінований формат проведення заняття

додатково потребує маркери; папір; фліп-чарт.

Інструкція: викладач-тренер знайомить учасників з графіком проведення тренінгу, визначає його основні складові та час на їх реалізацію; узагальнено характеризує структурні блоки роботи. Дана вправа носить інформативний характер.

Тривалість проведення тренінгу в два тижні надає можливість проведення розширеної вступної частини, часові границі проведення зазначеного етапу комплексного професійного тренінгу можуть бути незначно подовжені за умов підвищеної активності роботи здобувачів на певних вправах. Зазначені складові елементи тренінгу передбачається провести за 1 академічну годину. Після чого доцільно переходити до основного змістовного блоку тренінгу.

Зміст навчальних процедур основного етапу тренінгу.

Успішність фахівця з обліку і оподаткування в сучасному світі.

Тренер пропонує учасникам визначити як вони вбачають «успіх сучасного фахівця», а також сформулювати всі компетентності фахівця та особистісні якості, які сприяють досягненню успіху в сучасному світі.

Після систематизації та узагальнення отриманих результатів, викладач-тренер пропонує учасникам визначити спільні риси та відмінності «успішний фахівець» – власник бізнесу та «успішний фахівець» – найманий працівник.

Матеріали: дистанційний формат: інтерактивна дошка, вбудований інструментарій програмного продукту Mentimeter; комбінований формат проведення заняття додатково потребує маркери; різнокольорові маркери; папір; фліп-чарт;.

Час : 30 хвилин.

Формат виконання наведеної вправи може мати декілька варіантів. Вправа може виконуватись всією групою разом, коли кожен учасник по колу наводить свій варіант розуміння успіху та компетентності фахівця. Всі запропоновані варіанти фіксуються тренером або одним з учасників на папері або інтерактивній дошці. Потім вони обговорюються, обґрунтовуються, визначається коректність пропозицій. Також вправа може виконуватись в малих групах. Платформа ZOOM дозволяє об'єднати учасників тренінгу в міні групи в

довільному порядку або через ручний вибір через вбудовану функцію «сесійні зали». Тоді обговорення відбувається в рамках кожної групи, а потім отримані результати узагальнюються та обговорюються в загальній групі.

Зазначена вправа спрямована на актуалізацію переліку основних компетентностей за спеціальністю «Облік і оподаткування» освітньої програми «Облік і аудит» та на підвищення само мотивації учасників тренінгу до креативної роботи під час виконання наступних завдань.

Специфічні особливості різних галузей та сфер діяльності: обліково-аналітичний аспект

Зазначене вправа спрямована на актуалізацію знань здобувачів вищої освіти щодо особливостей діяльності суб'єктів господарювання різних галузей, а також відмінностей щодо обліково-аналітичних процедур та їх організації для таких суб'єктів господарювання.

Тренер пропонує учасникам по черзі, в форматі «мозкового штурму» називати галузь чи сферу діяльності суб'єкту господарювання та складову обліково-аналітичної системи підприємства, яка має певні специфічні особливості організаційного, правового, облікового характеру, по відношенню до інших суб'єктів господарювання.

Викладач-тренер узагальнює отриманні результати, і в залежності від повноти наведеного переліку галузей та їх особливостей, приймає рішення щодо необхідності проведення додаткової міні-лекції.

Матеріали: дистанційний формат: інтерактивна дошка, вбудований інструментарій програмного продукту Mentimeter; комбінований формат проведення заняття додатково потребує маркери; різнокольорові маркери; папір; фліп-чарт, мультимедійне обладнання (у випадку проведення міні-лекції);.

Час : 45 хвилин.

Пропонується спочатку надати учасникам комплексного професійного тренінгу надати не менше 10 хвилин для актуалізації знань для упорядкованого надання інформації. Зазначене вправа може виконуватись всією групою разом, коли кожен учасник по колу називає сферу діяльності суб'єкту господарювання та його особливості. Всі перелічені варіації тренером або одним з учасників фіксуються на папері або інтерактивній дошці. Потім вони обговорюються, визначається коректність представлених пропозицій та особливостей

організації обліково-аналітичних процесів. Також вправа може виконуватись в малих групах. Тоді обговорення відбувається в рамках кожної групи, а потім отримані результати узагальнюються.

Актуалізація знань нормативно-правової бази щодо обліку і оподаткування діяльності суб'єктів господарювання.

Тренер пропонує учасникам назвати всі нормативно-правові документи: закони, положення інструкції, тощо, які регулюють та регламентують організацію обліку, оподаткування та здійснення діяльності суб'єктів господарювання як на внутрішньому ринку, так і в сфері міжнародних відносин.

Викладач-тренер узагальнює отриманні результати, і в залежності від повноти сформованого переліку нормативно-правових актів, приймає рішення щодо необхідності проведення додаткової міні-лекції.

Матеріали: дистанційний формат: інтерактивна дошка, вбудований інструментарій програмного продукту Mentimeter; комбінований формат проведення заняття додатково потребує маркери; різнокольорові маркери; папір; фліп-чарт, мультимедійне обладнання (у випадку проведення міні-лекції);.

Час : 45 хвилин.

Зазначене вправа може виконуватись всією групою разом, коли кожен учасник по колу називає нормативно-правовий документ. Всі перелічені документи тренером або одним з учасників фіксуються на папері. Потім вони обговорюються, визначається коректність представлених документів, та їх призначення. Також вправа може виконуватись в малих групах. Тоді обговорення відбувається в рамках кожної групи, а потім отримані результати узагальнюються.

Об'єднання здобувачів вищої освіти в малі групи для виконання комплексного завдання «Мій бізнес»

Далі, використовуючи ігровий елемент – міні-рухавки, за технологією «пазл» викладач-тренер пропонує студентам вибрати один складовий елемент цільної картини, потім здобувачі вищої освіти повинні «знайти» інші елементи цієї ж картини. Таким чином здобувачі вищої освіти об'єднуються в групи для виконання комплексного завдання «Мій бізнес». Під час проведення комплексного професійного тренінгу в дистанційному форматі із застосуванням платформи ZOOM,

об'єднання здобувачі вищої освіти у міні групи може бути здійснено у різний спосіб. Через використання вбудованої функції програмної платформи ZOOM «сесійні зали» через автоматичне об'єднання або через ручне визначення складу груп. Поряд з цим викладач-тренер може використати один з ігрових елементів об'єднання, а саме «місяць народження», «знак зодіаку», «веселка», «обліковий термін».

Перед здобувачами вищої освіти ставиться наступна задача. Кожна група обирає сферу діяльності для власного суб'єкту господарювання. Обов'язковою умовою має бути унікальність обраної сфери по відношенню до інших міні-груп. Викладач-тренер координує процес вибору учасників тренінгу з тим, щоб запобігти дублюванню обраних сфер діяльності. Наступні завдання комплексного професійного тренінгу здобувачі вищої освіти виконують для суб'єкту господарювання з обраної сфери діяльності.

Матеріали: дистанційний формат: інтерактивна дошка, вбудований інструментарій програмного продукту Mentimeter; аудиторний формат проведення заняття додатково потребує різнокольорові маркери; пазли, різнокольоровий папір; фліп-чарт.

Час : 45 хвилин.

Пропонується, з урахуванням актуалізованої інформації обрати сферу діяльності для суб'єкту господарювання, на прикладі діяльності якого учасники тренінгу зможуть продемонструвати набуті ними компетентності відповідно до табл 1., в тому числі СК01, СК04, СК06, СК07 тощо.

Складові комплексного завдання «Мій бізнес».

Виконання тренінгового завдання має на меті допомогти учасникам зрозуміти та дослідити ключові особливості та фактори успіху у конкретній галузі або сфері діяльності, а також виявити специфічні особливості процедур реєстрації такого бізнесу, організації окремих аспектів обліку, аналізу, оподаткування, контролю, тощо. Основні складові елементи виконання завдання наступні.

Вибір галузі діяльності. Кожній міні-групі учасників пропонується вибрати конкретну галузь бізнесу, якою вони цікавляться або в якій вони працюють. Обов'язковою вимогою має бути відсутність дублювання сфер діяльності.

Визначення особливостей обраної сфери. Учасники мають

ідентифікувати основні особливості та характеристики обраної галузі, такі як законодавство, регулюючі органи, ризики, сезонність, клієнтська база тощо, а також які є специфічні операції, процедури, які характерні виключно обраній сфері, їх облікове відображення. Порівняння практики обліку, оподаткування та визнання таких «специфічних» аспектів за національними та міжнародними стандартами. Узагальнений алгоритм наведення інформації для порівняння можна здійснювати за табл. 3

Таблиця 3

Визначення особливостей обраної сфери

Напрямок виявлення унікальних характеристик	Наявність специфічної характеристика об'єкту	Примітка
1	2	3
Регламентация діяльності		
Облікові особливості		
Податкові особливості		
Відображення за міжнародними стандартами		
Управлінський аспект		
...

Рекомендовано детально дослідити послідовність здійснення та відображення процедур з моменту реєстрації суб'єкта господарювання.

Сформувані перелік податків та платежів, які має сплачувати обраний суб'єкт господарювання. Розробити проект графіку сплати податків.

Сформувані систему ключових показників для менеджменту підприємства, з урахуванням специфіки діяльності. Визначити сфери діяльності обраного підприємства, які підлягають посиленому контролю, обґрунтувати такий перелік. Також, учасники можуть дослідити конкурентне середовище у своїй галузі та визначити, що робить їхні бізнеси унікальними в порівнянні з іншими гравцями.

Навести приклад фінансової звітності суб'єкта господарювання,

який працює в обраній сфері. Зразок звітності може бути обраний з відкритих джерел інформації. Доцільно розглянути можливі сценарії майбутнього розвитку свого бізнесу в контексті обраної галузі, враховуючи можливі тенденції і виклики.

Сформувати комплексний звіт та підготувати презентацію.

Завдання «Моніторинг діяльності»

Тренер пропонує учасникам кожної міні-групи надати експертну оцінку щодо фінансового економічного стану суб'єкту господарської діяльності іншої міні-групи. Учасники однієї групи надають звітність обраного суб'єкта господарювання, а також підготовлену інформацію щодо особливостей облікового, податкового, управлінського та аналітичного характеру, для проведення експертної оцінки іншій міні-групі. Відбувається взаємний обмін інформацією.

Кожна з міні-груп має:

визначити повноту наведених особливостей облікового, податкового, управлінського та аналітичного характеру;

за потреби доповнити та додати відповідні елементи;

здійснити експрес-оцінку фінансово-економічного стану суб'єкту господарської діяльності за наданими формами звітності;

надати рекомендації щодо напрямків покращення стану.

Матеріали: дистанційний формат: інтерактивна дошка, портативні гаджети; комбінований формат проведення заняття додатково потребує різнокольорові маркери; папір; фліп-чарт, ноутбуки.

При виконанні завдання здобувачі вищої освіти мають розподілити обов'язки в рамках групи і паралельно виконувати різні складові завдання.

Презентація результатів основного етапу тренінгу вправи «Мій бізнес»

Після виконання всіх складових вправи «Мій бізнес» здобувачі вищої освіти оформлюють звіт та презентацію отриманих результатів. Кожна міні-група презентує власний проект «Мій бізнес» з виокремленням всіх специфічних особливостей щодо відкриття, реєстрації, ведення діяльності, обліку та оподаткування обраної сфери діяльності суб'єкта господарювання. В ролі співдоповідача та опонента виступає міні-група, яка здійснювала експертну оцінку проекту, із

зазначенням власних зауважень, доповнень та сформованих рекомендацій на підставі аналізу звітності. В обговорення приймають участь всі учасники комплексного професійного тренінгу.

Здобувачі вищої освіти мають зробити висновки щодо ефективності діяльності наведеного суб'єкта господарювання, визначити повноту наведених специфічних особливостей обраної галузі за визначеними складовими.

Підбиття підсумків та завершення роботи

Для отримання зворотного зв'язку про результати проведення тренінгу, а також виявлення пропозицій щодо напрямків коригування та удосконалення як процедурної так і змістовної складових комплексного професійного тренінгу зі спеціальності «Облік і оподаткування» освітньої програми «Облік і аудит» проводиться опитування учасників шляхом анкетування або в усній формі за темою «Моє враження від тренінгу», «Щоб я зробив інакше».

Учасники тренінгу обмінюються враженнями від участі у заході, формулюють побажання, оцінюють ступінь реалізації власних очікувань. Викладач-тренер підводить підсумки, узагальнюючи результати проведеної роботи. Акцентує увагу на позитивних моментах а також наголошує на перелік основних компетентностей на формування яких було спрямовано тренінг. Широке застосування спілкування та комунікації допомагають учасникам покращити свої навички не тільки слухати, а й почути аргументи інших, висловлювати свої думки співпрацювати в команді. Водночас, стимулює мотивацію учасників для самостійного вивчення та розвитку. Коли учасники бачать, що навчання приносить користь і покращує їхні навички, вони стають більш мотивованими.

Загалом, тренінги є ефективним засобом навчання та розвитку, оскільки вони сприяють активному і практичному засвоєнню знань та навичок, що може бути надзвичайно корисним у професійному і особистому розвитку учасників освітнього процесу.

Методи навчання

Під час проведення комплексного професійного тренінгу зі спеціальності «Облік і оподаткування» освітньої програми «Облік і аудит» використовують різноманітні методи навчання для досягнення педагогічних та психологічних цілей, а саме: інформаційний – для формування нових знань; репродуктивний – для формування когнітивних та практичних умінь; проблемного викладення, евристичний – для формування реалізаційних здатностей, розвитку творчих здібностей.

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності в освітньому процесі використовують тренінгові технології, серед яких активні (мініпрезентації, кейс-стаді, технології дискусій), інтерактивні (групові, кооперовано групові, ігрові), інформаційно-комунікаційні технології.

Проведення міні-лекцій може бути використано для надання теоретичної бази та введення учасників в основні концепції або теми тренінгу. Важливо, щоб лекції були інтерактивними та залучали учасників до обговорення.

Обговорення теми або проблеми у формі дискусії дозволяє учасникам висловлювати свої думки, аргументувати позиції і навчатися від інших учасників. Дискусії можуть бути великогруповими або груповими. Рольові ігри дозволяють учасникам відобразити певні ситуації або взаємодії, що відбуваються в реальному житті. Це допомагає розвивати комунікаційні та міжособисті навички. Вправи та симуляції дозволяють учасникам навчитися застосовувати знання та навички в конкретних практичних ситуаціях. Симуляції можуть моделювати реальні обставини і примусово вимагати від учасників приймати рішення. Групова робота дозволяє учасникам спільно вирішувати завдання, обмінюватися досвідом і розвивати командну співпрацю. Аналіз кейсів допомагає учасникам розглянути практичні ситуації, розв'язати проблеми та набути практичний досвід.

Виконання вправ в міні-групах сприяє розкриттю та розвитку лідерських якостей, таких як управління командою, прийняття рішень та мотивація.

Учасники можуть працювати над завданнями або проектами самостійно, щоб застосувати знання та навички, набуті під час тренінгу.

Широке використання сучасних технологій для комунікації та вирішення поставленого завдання. Сучасні технології, такі як відеоконференції, вебінари, інтерактивні платформи та онлайн-матеріали, можуть допомогти покращити доступність та ефективність тренінгів.

Використання різноманітних методів навчання в тренінгу дозволяє забезпечити більш глибоке і збалансоване засвоєння матеріалу та забезпечити різноманітність навчального досвіду для учасників.

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за накопичувальною (100-бальною) системою та враховує активність роботи на занятті, креативність запропонованих варіантів прийняття управлінських рішень, виконання завдань для самостійної роботи, підготовку презентації, звіту, коректність поданої інформації тощо.

Підсумкова оцінка (Підсумок) розраховується за формулою 1 та включає до свого складу наступні складові елементи:

Активність роботи здобувача вищої освіти (AP) освіти під час проведення тренінгових занять, активність його участі у виконанні вправ, у дебатах, в обговоренні, тощо.

Оцінка якості презентації комплексного завдання (Пр), здійснюється через якість наочного представлення, візуалізації матеріалу, якість змістовного наповнення презентації; безпосередньо захист презентації. Також на оцінювання цієї складової впливає активність обговорення презентованого проєкту, відповіді на питання та здатність аргументовано відстоювати позицію.

Звіт за результатами комплексного професійного тренінгу (З), його змістовне наповнення, дотримання вимог щодо оформлення, своєчасність представлення.

Якість проведення експертної оцінки проєкту іншої підгрупи (ЕО), що включає ступінь проробки інформації, обґрунтованість зауважень, пропозицій, доповнень.

$$\text{Підсумок} = AP * 0,15 + \text{Пр} * 0,30 + \text{З} * 0,30 + \text{ЕО} * 0,25 \quad (1)$$

Кожний складовий елемент підсумкової оцінки оцінюються за 100 бальною шкалою. Загальна оцінка з комплексного тренінгу виставляється як загальна сума балів, набраних за результатами оцінювання кожного елемента відкоригованих на відповідний коефіцієнт.

Підвищення ефективності проведення комплексного тренінгу зі спеціальності «Облік і оподаткування» освітньої програми «Облік і аудит» забезпечується дотриманням певної сукупності вимог. Серед них можна виділити наступні.

Має бути чітко визначена мета та цілі тренінгу. Якщо у всіх учасників є розуміння того, що має бути досягнуто після тренінгу, вони більше мотивовані до активної участі. Використання широкого переліку методів навчання, методів активізації навчання дозволяє задіяти різні типи навчальних стилів та забезпечує краще оволодіння компетентностями. Викладач-тренер має сприяти активному обміну інформацією між учасниками та інструкторами. Вільне обговорення питань, спільний аналіз, аргументація позицій сприяють глибшому засвоєнню матеріалу. Забезпечення постійного зворотного зв'язку допомагає коригувати навчальний процес і стимулює подальший розвиток. Важливу роль в ефективності проведення комплексного професійного тренінгу займає адаптація організації та завдань до особливостей кожної окремої групи здобувачів освіти, ґрунтуючись на їх базовому рівні, особливостях між особистих відносин в групі, тощо

Рекомендована література

Основна

- 1 Пархоменко В. М., Малюга Н. М. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами: навч. посіб. Київ: 2019. 120 с.
- 2 Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку: практикум / укл. Ковальчук Т.М., Танасієва М.М. Чернівці, 2020. 144 с
- 3 Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 6. 7. 999 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

Додаткова

1 Безкоровайна Л. В. Фінансова звітність як основа обліково-аналітичного забезпечення розвитку об'єднань підприємств / Л. В. Безкоровайна // Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти : матеріали V міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 22-23 березня 2023 р. : тези допов. - Львів : ЛНУП, 2023. - Ч. 1. - С. 293–295.

<http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/29768>

2 Крицька М. І. Необхідність е-аудиту в умовах Covid-19 / М. І. Крицька, І. О. Шевченко // Матер. II междунар. науч.-практ. конф. в Україні, г. Львов, 15-17 мая 2022 г.: тези допов. – Львов, 2022. – С. 1381-1388. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку

URL : <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/27517>

3 Курган Н. В. Дисконтування облікових показників підприємства при складанні фінансової звітності на основі таксономії / Н. В. Курган // Матеріали I міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., [«Інтеграція освіти, науки та бізнесу в сучасному середовищі: літні диспути»], м. Дніпро, 1-2 серп. 2019 р. – Дніпро. 2019. – С. 388–394.

<http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/22605>

4 Офіційний сайт Ради з міжнародних стандартів фінансової звітності – <http://www.ifrs.org>

5 Офіційні сайти періодичних видань з обліку «Баланс», «БухгалтеріяUA», «Головбух», «Дебет-кредит», «Податки та бухгалтерський облік»

6 Пасічник І. Ю. Обліково-аналітичне забезпечення відображення фінансової та не фінансової інформації у звітності підприємств / І. Ю. Пасічник // Сучасні проблеми управління підприємствами: теорія і практика : матеріали міжнар. науково-практ. конф., 18–19 бер. 2019 р. – Х.: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – С. 438–440.

<http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/21826>

7 Фінансова звітність за міжнародними стандартами та її аналіз : робоча програма навчальної дисципліни для студентів спеціальності 071 "Облік і оподаткування" освітньої програми "Облік і аудит" другого (магістерського) рівня / уклад. Н.С. Пасенко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. – 19 с. <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/29121>

Інформаційні ресурси

1. Сайт газети «Все про бухгалтерський облік» URL : <http://gazeta.vobu.ua>
2. Сайт газети «Дебет-Кредит» URL : <https://dtk.com.ua>
3. Сайт «Бухгалтер 911 » URL : [https://buhgalter911 .com](https://buhgalter911.com)
4. Облік SaaS нові технології обліку та управління URL : <https://oblik.ua/uk>

Зміст

Вступ.....	3
Структура комплексного тренінгу	7
Зміст складових елементів комплексного тренінгу	10
Методи навчання.....	20
Порядок оцінювання результатів навчання	21
Рекомендована література.....	22

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

«Комплексний професійний тренінг»

**Методичні рекомендації
для здобувачів вищої освіти спеціальності
071 «Облік і оподаткування»
освітньої програми "Облік і аудит"
другого (магістерського) рівня**

Укладач: **Писарчук Оксана Володимирівна**

Відповідальний за видання **Пилипенко А. А.**

Редактор

Коректор

План 2023 р. Поз. №. 30ЕВ

Підп. до друку Формат 60 x 90 1/16. Папір MultiCopy. Друк Riso.

Ум.-друк. арк. . Обл.-вид. арк. . Тираж прим. Зам. №

Видавець і виготівник – видавництво ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, пр.
Науки, 9а

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи
Дк № 481 від 13.06.2001 р.*